

# KRESTAN

POLITICKE A SPOLOČENSKE KATOLICKE NOVINY  
VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

**Predplatná cena :**

Na celý rok	— — — —	2 zl. — kr.
Na pol roka	— — — —	1 „ — „
Na štvrt roka	— — — —	60 „

Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

**EDVARD SÁNDORFI.**

Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,  
VIII. ker., Józsefkörút 35.

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlašky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stupcového malého riadku je 10 kr Rukopisy sa naspak nedávajú.



Pápež svätého roka prijma od sv. Petra odznaky moci duchovnej.

## Nový rok — staré hriechy.

Niet toho človeka, ktorého myšlienky nezastavily by sa pri nastupovaní nového roka.

Myslíme, hádame všetci čo ako bude: lepšie li, alebo snáď nové trápenia a farchy očakávajú nás s novým rokom.

Pán Boh sám vie. Ale ukážky aspoň sú také, že by zase nové boje mali nastávať nám kresťanom. Ledvá sme sa striasli prekliatého tyranstva Bánffyckého, ledvá že osmelovala sa pravda, právo a spravodlivosť kde-tu bojzlive sa ohlásil pod Széllom: tužbyť pobúrily sa všetky tajné nepriateľské, protikresťanské, židovsko-kalvinské potvory pod kepienkou hazafišágu sa skrývajúce, a dnes hrozia nám — ak len nebudeme v oduševnenom boji nechroženo vytrvanliví — zase len otroctvom.

Starý Koloman Tisza, ako dáky zaklnutý zloduch zase mátoží. Jemu je v čistom vzduchu statočného vladárenia tak práve, ako rybe na suchu. A preto nenie, nemôže byť spokojná táto mátoha, kliatba to celé Uhorska, kým zase nepoprevracia všetko do starodávneho neporiadku, aby v ňom, ako jediný pán pre seba a pre svojich otrokov kalvinských zase dobre hospodáriť mohol. Nenie mu dosť, že obstaral seba penziu, ktorá mnoho tisíc zl. obnáša ročíte, že ako ablegát má tiež skvelé dôchodky, že pre syna Štefana nielen ecdeské močare dal vysušiť, a tým cenu týchže nesmierne zvýšiť (každý jutár asi o 200 zl.) lež jemu aj hodnosť a názov grófstva zaopatril; nenie mu dosť, že po čas panovania svojho aspoň dve tretiny všetkých úradov mastných prepľnil kalvínmi; nuž tejto starej mátohe toto ešte nenie dosť. Ešte sa nenasítil, ešte pokúša, ešte chce svojej chvastavosti vhodiť v obeť pokoj, ba celú budúcnosť vlasti, za ktorú ináč každodenne éljeňuje a z celých suchých plúc svojích vyvreskuje.

Beda takej krajine, a takému národu, ktorý takého muža uznáva za vodcu svojho; lebo môžeme tvrdiť že každý národ má takého vodcu, akého si sám zaslúžil. A žiaľ Bohu tak sa nám pozdáva, že privrženci tejto mátohy sú mnohí v krajine, a títo všetky pekelné moci budú vyzívať, by nás statočných kresťanských vlastencov odtisnúť, a do otroctva vsotiť mohli.

Keď len na krátko prehlídneme minulosť Kolomana Tiszu, ako štátnika, nuž bude sa nám javiť v jeho osobe obraz hnusný, politiky veľského kalvinstva maďarského.

V časoch búrlivých, v roku 67-om bol on ten najväčší kriklúň proti návrhu Deáka o vyrovnanie s Rakúskom. Keď už ale výtečný štátnik Deák vyrovnanie šťastlivou rukou previedol, neskoršie spotvoril sa milý Tisza, a prestúpil do protivnej stránky Deákovskej a stal sa konečne ministrom. Tak to požadovala jeho kalvinská statočnosť a hladné vrecko. Ako ministerpredseda už zo začiatku svojho panovania hlásal, že jednoducho vykorení všetky národnosti; on zatvoril „Maticu“, slovenský to spolok umenia; on shabal základinu tejže vyše stotisíc zl.; pod nim zanikly slovenské gymnázia; (strednie školy) on uviedol do škôl prourodských a maďarských. Keď ale s Bánffym kalvinstvo utratilo svoju prevládu v politike, hneď mu ostaly vzácne a milé aj národnosti. Lebo mladý Štefan Tisza pozorujúc na nepokoje rečové v Rakúsku, verejne zastal sa za Čechov na sneme uhorskom, mysliac si, že ak by Česi ku prevláde v Rakúsku prišli, že by mu tento výstup jeho mohol dobre poslúžiť. O nedlho potom zase lichotil našim Rumunom, s ktorými sa vzájomne bratrickoval. Ba v roku 96-tom chceli Tiszovi liberáli aj „Maticu“ Slovákom vydať. — Nuž toto je všetko tiež statočnosť a maďarské vlastenectvo kalvinské. My ubohí ľudáci, keď len vianočnú hru by sme si chceli na našich stranách horňo uhorských predstaviť, to sme hneď vlastizradcovia, buriči, pánslavi a neviem ešte čo.

Ale s kalvinským vlastenectvom, a s kalvinskou statočnosťou všeličo sa znesie. Aj Tiszov exlex, aj Koššuthové nauky, aj vernosť panovníckej rodine, aj osočovanie tejže, aj maďarizácia, aj bozkávanie sa s národnosťami, aj priateľstvo židov, aj antisemitismus, aj priazeň cirkvi katolíckej a Rímu, aj zákony beznáboženské; ako sa už ktoré vypáca. Ale všetko, všetko toto konajú v mene maďarského vlastenectva, a v mene „maďar hit“-u (maďarského vierovyznania).

Avšak kalvíni sú a ostanú sebe vždy vernými. Keď Turci morili nám krajinu, kalvíni boli prví, čo k Turkom sa pridali, a heslom jejich bolo vtedy, že to vyžaduje vlastenectvo orotip

nemcom Habsburgom. A v jejich kalvinskej statočnej vlasteneckosti počali nás spolu s Turkaní trízniť, rabovať a zabíjať.

A v roku 49-tom kto chce celú krajinu prepustiť do moci Rusov, a tým na večné veky zotrieť aj len meno Maďarorságu? O tom nepíšeme, lebo by nás kalvinská vlasteneckosť a statočná pravdymluvnosť palicami napadla.

Dost na tom, že nový rok a staré hriechy! Dost na tom, že my sami, dobri, laskaví kresťania sme im sadali a sadáme na lep. Kalvinské vlastizradctvá obdivujeme sta zázraky haza-fišágu, a k vôli im zapomínáme konať svoje povinnosti oproti vlasti. Môžeme smele v prsia sa byť a volať bofastne: moja vina, moja najväčšia vina, alebo lepšie: moje chumajstvo, moje najväčšie chumajstvo.

E. S.

## POLITICKÉ CHÝRY.

**Liberálna strana** počína sa tajno rozdvojiť. Starý Tisza ľúbil by mať syna svojho Štefana na ministerskom stole, a v tom by ho hneď podporovali mnohí z liberálov. Széll a jeho prirvzenci Apponyisti chceli statočné vladárenie do života uviesť, a statočne zachádzali so všetkými, aj s prirvzencami Tiszovými. — Tito však pod vodeovstvom starého Kolomana potajomne strojili sa, aby mohli obsiahnuť väčšinu liberálnych ablegátov, a tak potom voľajako Szélla a s ním statočného kresťanského ducha z kormidla vytisnúť. A to je naše nešťastie, že naši katolícki panáci sú veľmi laskaví a ústupný, nuž dáme času Tiszovým divochom nespokojnosť búriť, a vystavíme takto celé naše ožívajúce kresťanstvo uhorské nebezpečiu, že príde zase pod palicu železnú Bánffyckého kalvinstva. Pán ministerpredseda mal by už teraz odhodiť svoju ustúpnosť, a ztriasť sa akýmkoľvek spôsobom starých liberálov, lebo veru-veru môže buchnúť, čomu my, ačkoľvek jeho protivníci nemáme sa čo tešiť, lebo ztratíme v ňom statočného nepriateľa. Možno, že následkom týchto pomerov prekvapení budeme novými voľbami, majme sa teda na pozore!

**Katolícka autonómia.** Dľa chýrov knieža-prímas Vaszary ako predseda katolíckeho kongressu svolá kongress katolícky koncom januára alebo počiatkom februára. Predmetom porád kongressu budú elaboráty, ktoré podaly menšina a väčšina 27 členového výboru kongressu potahom na štatúty katolíckej autonómie.

**Vianočné vakácie snemu** v smysle uzavretia na návrh ministerského predsedu potrvajú do 18. januára, kedy snem začne pojednávať návrhy o brannej noci a o kontingente rekrútov.

**Kvota.** Ponevác kvotový návrh cestou parlamentnou prijatý nebol, o kvote v smysle ústavných zákonov rozhodne jeho veličenstvo, čo sa stane v najbližších dňoch. Je pravdepodobné, že kráľ ustáli kvotu v tom pomere, na jakom sa boly dohodly kvotové výbory, pre Uhorsko totiž 34:4 a pre Radúsko 65:6 percentov. Kvota nebude ustálená na celý rok.

**V Rakúsku.** Gróf Clary so svojím kabinetom odstúpil ešte pred vianočnými sviatkami, lebo sa jeho nástupcovi Wittekovi podarilo už zostaviť novú vládu. Rakúsky úradný časopis „Wiener Zeitung“ vo vianočnom čísle priniesie odstúpenie Claryho a vymenovanie Wittekovho kabinetu. Wittekov kabinet zostavený je prevažne z úradníkov a bude len dočasne vymenovaný.

**Vojna v južnej Atrike.** Porážka, ktorú utrpel general Buller anglický pri Colonse, urobila prestávku vo vojne, nakoľko Angličania vydali rozkaz svojim vojskám všetkým uťahovať sa nazad, kým nepride nový hlavný veliteľ vojska Roberts. Ako vidno teda, Angličania nie sú spokojní s doterajšou ztratou, a chcejú tuším nekonečné obety prinášať, aby s hanbou nemuseli svoje násilenvtá skončiť.

## Krajinský snem.

### Snemovňa vyslancov.

21. dec. V dneskajšom zasadnutí sňatý bol z denného poriadku návrh o kvote, lebo je už isté, že v Rakúsku podobný návrh rajchsrát neodhlasuje.

Po vybavení formalít povstal ministerský predseda Koloman Széll a poukázuc na svoje viacnásobné vyhlásenia, že prítomný návrh i v páde odhlasovania v sneme bol by stal zákonom len v tom páde, keď by podobný návrh i ríšsky snem rakúsky do 31. decembra bol odhlasoval, prosí, aby pojednávány návrh o kvote snem sňal z denného poriadku a debattu o ňom hneď zastavil, lebo sú všetky nádeje zmarené, žeby rakúska ríšska rada kvotový návrh ešte behom toho roku odhlasovala. Rajchsrát bude najbližšie odročený a tak je vytvorená možnosť, žeby v Austrii kvotový návrh mohol byť odhlasovaný. Navrhuje, aby snem na zajtrajšie pojednávania určil návrhy o brannej moci a o kontingente rekrútov.

22. dec. Dnes vydržiavala snemovňa krátke, posledné zasadnutie pred vianočnými sviatkami.

Ministerský predseda Széll vzhľadom na zasadania delegácií počiatkom budúceho mesiaca navrhuje, aby snem svoje prvé meritorné zasadnutie vydržiaval dňa 18. januára a vtedy aby začal pojednávať návrhy o brannej moci a o kontingente rekrútov. Čo sa týka ďalšej práce snemu, oznamuje pojednávania krajinského rozpočtu a iné hotové návrhy, s ktorými bude mať snem práce i na mesiac.

Snem jednohlasne prijal proposíciu ministerského predsedu.

Potom predseda prial pánom vyslancom šťastlivé sviatky a zasadnutie zaključil.



### Maďarskí zednári, žoldnieri, pacholci, otroci židovskí.

Vo viacerých mojich článkoch o zednároch v Kresťanovi uverejnených som nevyvratne dokázal, že zednári celého sveta nič inšieho nie sú, než žoldnieri, pacholci, otroci židovskí; sú len nástroj v rukách židovských, ktorý nástroj používajú židia k snadnejšiemu dosiahnutiu svojho cieľa, totižto: ku ožobračovaniu, sotrčovananiu arijských kresťanských národov, ku ztroskotaniu tronu pápežského, ku ztroskotaniu všetkých tronov kresťanských panovníkov, ku zničeniu kresťanského, zvlášte ale katolíckeho náboženstva, katolíckej cirkve; slovom ku zničeniu viery v jediného pravého Boha, a týmto všetkým ku založeniu svojho svetového pánstva, pánstva nad všetkými národami celého sveta, pánstva nad celým svetom. Že i naši maďarskí zednári sú tiež žoldnieri, pacholci, otroci židovskí to už mnohokrát dokázali. Najnovšie to dokázali v záležitosti procesu francúzskeho židáka vlastizradca Dreyfussa. Keď po čas tohoto procesu známy francúzsky spisovateľ zednár, Emil Zola svojimi spisami povstal na obranu židáka vlastizradca Dreyfussa, tu i naši maďarskí zednári nezostali po zadu; aby ukázali svetu, že i oni so Zolom a Dreyfussom za jeden remeň ťahajú, že sú oni tiež poslušní žoldnieri, pacholci, otroci židovskí, vschopili sa a zaslali Zolovi nasledujúci telegram:

„My — maďarskí zednári — pozdravujeme Vás vo vašom rytierskom boji za právo a spravodlivosť jako najšľachetnejšieho zastanca a obranca ľudských práv. My prosíme Prozreteľnosť (!), aby Vám popriala silu a vytrvalosť, by ste vo vašom rytierskom, šľachetnom boji za humanitu — ľudskosť — zostal výfázom!“ Pozoruhodný, znamenitý to zednársky výraz, výpoveď za „humanitu a osvetu“. Tento výraz, táto výpoveď vydáva neomýlné svedectvo, že i naši maďarskí zednári stoja na pôde talmudu, dľa ktorého len židia „humanitu“ — ľudskosť — predstavujú, len židia sú ľudia, iné arijské kresťanské národy dľa talmudu sú len hovädá, beštie, voli, osli, sviňa, psi, horší nežli psi; sú diabolského pôvodu, jejich duše pochádzajú z diabla a po smrti navrátia sa nazpeť ku diablu do pekla, mŕtvé telo kresťana nič sa nerozoznáva od zdochnutého hovädá“ (Vid Pranaitis-Deckert. Das Christenthum im Talmud der Juden. Wien 1894. str. 67). — Tento telegram od maďarských zednárov Zolovi zaslaný je zároveň pravý vzor moderného židovského písania. Boj za židov, je žido-zednárom boj za „právo a spravodlivosť, za osvetu, za humanitu, ľudskosť“. Boj však proti

židom je v jejich tlači, novinách, spisbe „intolerancia, nesnášanosť, buričstvo, ohlupovania, zpiatočnosť, nevzdelanosť, surovosť, neokrúchanosť, sprostáctvo, barbárstvo“. Keby Dreyfuss nebol židák, ve-u, že ani jeden jediný zednár nebol by sa ani hnul! ale, že Dreyfuss je židák, tedy alló, rajta, všetci zednári celého sveta a tak i naši maďarskí zednári dali sa do pohybu. Neni však divu, veď v maďarských ložách zednárskych je 80 procentov židákov, a v celej monarchii Austro-maďarskej je v ložách zednárskych  $\frac{4}{5}$  židákov. (Vid: Der neugeplante jüdisch-freimaurerische Weltbund, Wien 1896 str. 22). A v najvyšších grádoch — 33 — zednárskych sú hodnostári zednárski, rytieri, kadoši, veľmajstri, majstri zednárski sú najviacerí židia, i najvyššia hlava celého zednárstva sveta je židák. E. Nathan 2. júna 1896 za takého vyvolený, býva v Ríme v kniežacom paláci Borghese, menuje a podpisuje sa „červený pápež, námestník satanáša“ jemu všetci zednári celého sveta slepú poslušnosť preukazovať povinni sú a beda tomu zednárovi, ktorý by sa mu sprotivil a ho poslúchal nechcel. Tento „červený pápež, tento námestník satanáša“ židák E. Nathan zaiste že vydal encykliku ku všetkým celého sveta zednárom, mocou ktorej im prisne nakladá na obranu židáka Dreyfussa povstať a na jeho oslobodenia všetky možné prostriedky použiť, a zednári čo žoldnieri, pacholci, otroci židovskí tento rozkaz svojho „červeného pápeža“ ochotne uposlúchli. I môžeme si tedy snadno pomysleť a vysvetliť, prečo a na čie kommando i u nás v Maďarsku všetky cibulo-cesnakové, židovsko-zednárske, liberálno-tatárske noviny na obranu vlastizradca židáka Dreyfussa o prekot čarbali, a bohužiaľ, že sa na túto židovsko zednársku Dreyfusovskú stranu ešte i nejedni kresťania katolíci a katolícki kňazi na veľikú hanbu a potupu kresťanstva, katolíctva a kňazstva pridali nestydeli, nehanbili a až posavád nehanbia, nestydia sa židovsko zednárske, liberálno-tatárske Dreyfusovské noviny držať, peniazmi podporovať. — O vy hnusní, ohavní, podliackí otroci židovskí! Hanba, večná hanba a potupa vám! Pfuj na vás! A vy ešte opovažujete sa menovať kresťanmi, katolíckmi?

A teraz slyšme ešte židovsko zednársky div divúci. Keď bol Zola pre svoju Dreyfussiadu na jeden rok do väzenia a na peňažitú pokutu odsúdený, boli ihneď vo všetkých zednárskych ložách nariadené peňažité sbierky. I v maďarských zednárskych ložách boli sbierky i mimo loží, a sossbierali 30,000 t. j. tridsať tisíc frankov, a túto summu peňazí maďarskí zednári poslali Dreyfusovskému syndikátu do Paríža. (Vid: Der Jude des 19-ten Jahrhunderts, oder warum sind

wir Antisemiten? v. J. Seidl. Graz. 1899. strana 31). Interessantné by bolo vedieť, či, a koľko na túto Dreyfusovskú sbierku prispeli intimní žido-zednárov pajtáši liberálni tatári a jejích tutti quanti compagni jako k. pr. Roszival, Komlósy, Hock, a ešte viacerí týmto podobní; bo tu v tomto našom sožidovštelom, sozedenárštelom Maďarorságu je dosť a dosť takých, ktorí za to, aby sa im dostalo, aby mohli cibulo-cesnakové masné hrnce vylizovať, hotoví sú zradíť a zapredať i samého Krista Pána, jako Judáš iškariotský. Takito sú židovsko-zednárski panáci. Na židáka vlastizradca, millionára Dreyfussa vedia sbierky peňažné robiť, vedia 30,000 frankov židovskému Dreyfusovskému syndikátu poslať: ale na chudobný, ubiedený, od úžernických židákov na mizinu, na žobrácku palicu privedený kresťanský ľud nemajú ani krajciara offerovať, obetovať, ale vedia ten ubohý ľud až do deviatej koži sdierať. Takáto hľa je tá do sveta vytrubovaná židovsko-zednárska „humanita“. No na takúto humanitu s odpuštením — nachrákať.

Toto všetko nevyvratné svedectvo vydáva, že židovsko-zednárske lože majú v rukách svojich všetku moc, bo majú peniaze, centrálna židovsko-zednárska kassa má ročitých príjmov do 4 miliardov frankov. Výhradné židovské lože s 500 tisíc židákami majú ročitý príjem 18 millionov frankov. (Viď: Der neugeplante jüdisch freimaurenische Weltbund. Wien 1896 str. 22). Tieto žido-zednárske lože lifrujú, ustanovujú vysokých štátnych úradníkov ríšskych kancelárov, ministrov, úradníkov do cis. kr. kabinetov; oni majú veľký vplyv i na samých panovníkov, tak, že ako píše výtečný Francúzsky spisovateľ E. Cartier vo svojom výbornom diele: „Svetlo a tmy“: „Ani cisár nemôže sa bez trestu protivíť jejích zámerom zednárským.“ (Viď: „Svetlo a tmy“ Brno 1888 str. 110). Žido-zednári v ložiach svojich učinkujú, fabrikujú protibožské, proticirkevné zákony, a skrze židovsko-zednárske liberálno-tatárske parlamenty ich publikujú a sankcionujú na mravnú i hmotnú zkázu a záhubu sv. cirkve katolíckej. Žido-zednárske lože u nás v Maďarorságu lifrujú i cirkevných hodnostárov, bo vedia, že tieto jejích kreatúri nebudú oproti nim, ale budú s nimi za jeden remeň tahať, neotvorí ústa svoje na obranu cirkvi Kristovej, ale budú „mlčať jako psi nemí“, ktorí nevedia štekať, a v mene pokoja budú vydávať ovečky Kristové hltavým žido-zednárským, liberálno-tatárskym vlkom ku sožraniu; i neni potom divu, že tu v tomto našom, tak sožidovštelom, sozedenárštelom orságu ide to s nami katolikami, s našou cirkvou katolíckou tak potichúčku polahúčku pekne-krásne — dolu vodou. Židovsko-zednárske lože lifrujú socialistických buričov, ony

sú to, čo dávajú demokratom, kommunistom, nihilistom, anarchistom vodcov; ony sú to, čo všetku túto bagáž, túto bandu, túto sberbu satanášovu rídia, spravujú, dirigujú, do pohybu privádzajú. Takito sú žido-zednári. A títo i tu v Maďarorságu nad nami panujú, a i napozalým nad nami panovať budú, jestli že sa my kresťania katolíci nevzchopíme a na miesto židovsko-zednárskeho liberálno-tatárskeho panákov, ľudových vyslancov nevyvolíme a týchto do snemu nepošleme. Na terajšom sneme, okrem ľudových vyslancov, ablegátov, ostatní všetci sú židovsko-zednárski, liberálno-tatárski vyslanci, ablegáti, od ktorých ani my kresťania katolíci, ani ľud nič dobrého, ale len všetko zlé očakávať môžeme; len ľudová strana vydobude nám lepšie časy; bo ľudová strana, je strana kresťansko-katolícka, totiž Kristová; Žido-zednárska, liberálno-tatárska strana, je strana satanášova. Ľudová strana stojí a bojuje pod zástavou sv. križa Kristového; židovsko-zednárska liberálno-tatárska strana stojí a bojuje pod práporom satanášovým.

Pri nastávajúcich budúcich voľbách do snemu sa dokaže, kto čí je, kto je Kristov a kto satanášov. Kto si stane pod prápor Kristov na stránku ľudovú, je Kristov, kto si stane pod prápor satanášov na stránku židovsko-zednársku, liberálno-tatársku, je satanášov. Rozhodni sa ct. čitateľu Kresťana, rozhodni sa milý kresťane! buďto na stránku Kristovú, buďto na stránku satanášovu, buď za Krista, buď za satanáša, jedno zo dvoch, lachostajným byť nemôžeš, aby si ani na jednu, ani na druhú stranu nebol, musíš byť buďto s Kristom, buďto so satanášom, tu platia slová Kristové: „Kto neni so mnou, proti mne jest“.

Kresťane milý! Jestli že ešte i len iskrička lásky ku Pánu Ježišu Kristu v srdci tvojom tlie, musíš sa rozhodnúť za Pána Ježiša Krista; jestli sa ale rozhodneš za satanáša, to je znak, že v srdci tvojom už i poslednia iskrička lásky ku Pánu Ježišu Kristu celkom vyhasla. No jako hoverim, pri prijdúcich voľbách do snemu sa ukáže, kto čí je, kto je Kristov a kto satanášov, kto bude voliť na ľudovú stranu je Kristov, kto bude voliť na židovsko-zednársku liberálno-tatársku stranu je satanášov. Ja si z hlbín uprimného srdca môjho prajem, a vrúčne prosím Pána Boha o tú milosť, aby žiaden z nás nikdy nebol satanášov; ale aby sme všetci boli vždy Kristoví, a keď budeme tu vždy až do poslednieho dýchnutia nášho Kristoví, tak zaiste budeme i tam vo večnosti Kristoví v nebeskej sláve jeho po všetky veky vekov. Amen.

Ondrej Rojko,  
vyslúžilý farár.


**BESEDNICA**
**Srdce Ježiša.**

Božské srdce, lásky plameň,  
lieku, sily, techy prameň,  
prevelebné žriedlo ty,  
požehnaní, dobroty!

K tebe padám, teba hľadám,  
bo milosti, svetlo strádam,  
bludných dráha, jasnota,  
blaho, spása života!

Daj, bych v tvojom vždy dlel blízku,  
borbu nechal sveta nízku.

Súžob srdce, koľký ziaľ, bôľ,  
som Do tvojej rany vliat bol!

koľký trň vbil, koľký bič  
zavdal ti môj drsný chťič!

Tvojej drahej krve prúdy  
ducha čistia mijú údy.

Ó, smilovné trpenie,  
z nehož odpusť vín tenie!

Daj mi v tvojom kráť sa blízku,  
chuť zavrhnúť k hriechu nízku.

Biednych srdce, krm nebeský!  
k tebe svízal vznáša stesky;  
ty mdlým vdovám, sirotám  
konec činiš trampotám.

U teba hlad všeho stavu  
úkoj nájde, pomoc pravú.

Ó, anjelská slasť, radosť  
nasýť stárež i mladost!

Daj, bych v tvojom horlil blízku,  
rozkoš koptul zeme nízku.

D I H O M I R P O I S K Ý.

**Účinok štedrého večera chudobného sedliaka.**

Ulice mestečka M. sú sňahom pokryté. Sňah ešte vždy padá. Celé mestečko je odiate v rucho zimné, práve tak, ako ľudia, ktorí pozapínaní v hrubých zimných kabátoch, na hlavách teplými čiapkami, rýchlym krokom sa jeho ulíciami sháňajú. Po uliciach je neobyčajné živo. Obzvlášte pred sklepmi a krámami je mnoho ľudí. Dnu v krámoch zase behanie sem i tam, jednanie a odporúčanie tovaru, krik, lomoz ako na jarmoku. Ale ani nie div, veď je dnes predvečer Božieho Narodenia. Každý, i ten najchudobnejší človek chce sa dnes zavdačiť nejakým darčekom svojim milým; odtiaľ to valné navštevovanie krámov.

Už sa zotmieva. Každý rýchlo vybaviac svoje veci, pospiecha do sladkého kruhu rodinného, vynímajúc pána Ringa, pokladníka zdejsieho berného úradu. On ešte sedí za písacím stolíkom a majúc hlavu opretú

o ruku, pohrúžený je v ťažké myšlienky. Ostatní úradníci, skončiac svoju prácu, odobrali sa už domov. On je teda samotný v priestranej sieni. Zrozorvanej jeho tvári značí sa veľká nespokojnosť, vidno na ňom, že v jeho vnútornosti sa veľký boj deje. Nevie sa rozhodnúť. Konečne odhodlane stane, a približuje sa k peňažitej kasne. Srdce mu rýchlejšie bije. S trasúcou rukou otvorí dvere na kasni, vyberie s nej hrbu banknôt a úzkostlive ich sková do vnútornejšieho vaku kabáta. Potom obliekol zimník a neistým krokom, sťa človek omámený nesmierne užitými liehovinami, vyšol von, dole schodmi až na ulicu. Tam golier zimníka si dal hore, oči schlopil, aby ho nikto nepoznal a tak pobíeral sa smerom ku nádražiu. Prindúc ku svojmu cieľu, kúpil si kartu, a opatrne sa poobzierajúc, šiel do jedného odlahlého, tmavého kútika čakárne a tam zostal. Videť bolo na ňom, že mu záleží na tom, aby sa ukryl pred zrakmi ľudskými. Jak by i nie, však i o Kainovi vieme, že sa ukrýval pred zrakom ľudským, keď zavraždil svojho brata. A hriech má predsa jednaký účinok, nech je to už vražda, lebo obyčajná krádež, alebo i pánska krádež pomenovaná fajnovým názvom zpreneverenia.

Ring teda v tomto kútiku očakával túžobne prichod vlaku. Myslel, že keď odíde z mesta, v ňomž svoj hriech spáchal, že ho hryzenie svedomia nebude viac trápiť. Horkyže. Vlak prišiel; on dajúc prepitné konduktorovi, obdržal síce osobitný vozeň, ale ani v samote ho trudné myšlienky neopustily. Ba zväčšil sa zdaly. Sadol; zase hore vstal, chvíľu chodil hore-dolu po vozni, postál pri okne a neistým zrakom hľadel do šerej, nočnej tmy, práve jako do svojej tmavej, neistej budúcnosti. Chitia-li ho, je koniec všetkému; prinde o chlieb i česť svoju; nechitia-li ho, bude pánom tam za morom vo vlasti najkrajšej svobody.

Medzitým vlak ponáhľajúc sa napred, zápasiac hrubou vrstvou nakopeného, miestami vo veľkých závejoch sňahu, ktorý ho prekážal v rýchlom ponáhľaní sa.

Pri jednej malej dedinke naraz vlak zostal stáť. Cestovatelia sa naplašili. Snáď sa dáke nešťastie stalo? No nie práve nešťastie, oznamovali konduktori, len pre mnoho sňahu nemôže vlak napredovať a preto musí tu dočkať rána.

Pre pána Ringa ale i toto bolo nešťastie. Cítil sa byť zničeným. Držal to za istý predznak nezdaru. Čo má činiť? Peši ďaleko neujde. Vyšol teda z vozňa a ako ostatní cestovatelia poberal sa ku dedine, aby sa našiel nocľah. No nedržal s väčšinou, ktorá šla do hostinca, ale zamieril ku chyžke, na kraji dediny stojacej, jej osvetlené okienka ho vábily.

Zostal pri nich a nazrel dnu. Pri stole sedel asi 40-ročný, mužskej postavy sedliak, otec rodiny. Pri ňom stálo asi 10-ročné dievča, Anička, prezerajúc s úsmevom na tvári malú modlitebnú knižočku. Na proti mužovi sedela zase, chudej, ale spokojnej tváre ženská držiaca na lone útle, dvojročné dieťa, ktoré s akúsi plechovou hrkálkou sa hralo. Na stole stál cukrovín-

kami a horiacimi sviečkami chudobno obvešaný vianočný stromček a zbytky jablk a koláčov. Vzdor tejto chudobe z tvár celej rodiny značila sa neopísateľná spokojnosť. Pôvabný to obraz pre zosvetáreného Ringa.

Dôjmami tymito povzbudený zaklopal na dvere.

„Tatínko ktosi klope“, ozval sa dnu útlý detinský hlas.

„Otvor, Anička,“ slovil otec, „snáď volajáký počestný, ktorého Ježiško posielala k nám.“

Dieťa otvorilo a dnu vkročil pekne oblečený pán.

„Odpuštite“, hovoril, „že ruším váš tichý, rodinný sviatok. Ale nemôžem zato; cestoval som tadeto a vlak pre veľký sňah nemôže ísť ďalej: prinútený som tu prenocovať.“

„No nič si nerobte z toho. P. Boh Vás poslal ku mne, a ja ochotne podelím s Vami môj chudobný prýbytok“, hovoril sedliak.

Na to potom mu kázal sadnúť, dal priniesť zbytky večere a ponuknúť svojho hosťa.

Tu rozpriadol sa živý rozhovor.

„Čo Vás prímalo ku tomu v takomto čase cestovať?“ pýtal sa sedliak. „Veď vianočné sviatky sú najmilšie sviatky pre každú rodinu kresťanskú.“

„Ja, otázka životná je mne prednejšia, než blaženosť rodinná,“ hovoril Ring.

„To ste Vy páni nešťastlivejší, než my chudobní ľudia,“ pravil zase sedliak. „Lebo ja, bárs celý rok sa trápim a ťažkou, ručnou prácou vyhľadávam svoj každodenný chlieb, predsa aspoň tie sviatky môžem v spokojnosti a v blaženosti stráviť. Inu, P. Boh, ktorý žíví ešte i toho najposlednejšieho vrabca, doista nedá ani mne a mojím zahynúť. Nemám teda príčiny byť nespokojným.“

Takto sa vyprávali ešte asi hodinku; načo všetci uložili sa spať. Domáci hneď sladko usnuli, ale pán Ring dlho nemôhol zaspáť. V mysli porovnával seba so sedliakom. Z jednej strany videl chudobného človeka, ktorý len zo svojho biedneho výrobku sa žíví a predsa je spokojný, lebo nemá veľké požiadavky; kdežto on, trebárs má i pekný plat, predsa je nespokojný, lebo mu plat nedostačí vyhovieť svojim túžbam, po pôžitkoch a zábavách. Čo je toho príčina? V srdci sedliaka prebýva ešte Boh, a zakorenené je náboženstvo, kdežto z jeho srdca tieto už dávno zmizly. — Tu mu zbliskla umom myšlienka: ešte není všetko ztratené. Môže sa raňajším vlakom vrátiť; a peniaze položiť nazpät' do kasne, bez toho, že by to kto zbadal. — Svoj úmysel i splnil.

Tento pád ho priviedol na cestu zemskej blaženosti, ktorú jedine v Bohu a v náboženstve môže náležnúť.

J. B.



## Žiadame spravodlivé voľby!

Napísal: Rudolf Páder, krajinský vyslanec.

(Dokončenie.)

Čo je to pohostenie?

Môže-li kandidát svojich voličov pohostiť?

Dľa zákona nového môže. Len nech sa nemôže pritom dokázať, že kandidát s tým chce vplývať na voličov, aby na neho hlasovali. A nech len toto pohostenie neprekročí hranice „zvyčajného hostenia“.

Nuž a čo je to „zvyčajné“ pohostenie? Na niektorých miestach rozumejú pod tým jeden obed a večeru jednu, inokedy ale aj nočnú zábavu s mnoho vínom. A jestli daktorý pán domáci vždy robieva zbytky pri hostinách s jedlom, vínom a cigarami, nuž aj takéto zbytky môžu sa potom za „zvyčajné pohostenie“ považovať.

A všetko toto nie len pre deň voľby je dovoleno, lež aj pre iné príležitosti; aspoň § 9-tý dovoľuje a spomína aj iné príležitosti.

Ako sa Kuria teda vyzná?

„Prestúpenie dovoleného zaopatrenia má sa považovať za prečin hostenia a napájania“ hovorí zákon. Ako sa v tomto Kuria vyzná? Čo má považovať za „dovolené zaopatrenie“, čo má považovať za „zvyčajnú príležitosť“ ako má posúdiť, či pohostenie malo vplyv na voličov a či nie?

Nuž a od posúdenia týchto otázok závisí osud mandáta appelláciou napadnutého.

Jeden veľmi vážny výrok.

Zákon nový hovorí, že: „Voličom na miesto furmanky, lebo potrebného zaopatrenia, podobne na miesto zástav a odznakov peniaze dať sa nesmú.“ V tomto výroku zákona bol by asi takýto smysel: z odvezenia na vozi alebo po železnici, zo zaopatrenia, zo zástav a odznakov nemá volič žiadneho oschu, preto tieto veci nemajú taký vplyv na voliča aby tento k vôli týmto veciam použil právo volebné na dobro kandidáta. Lež keďby volič na miesto tých výhod peniaze obdržal, z týchto by si môhol predsa zgazdovať, teda by mal osch z nich, a v tomto páde môhlo by sa predpokladať, že za tento osch hlasoval by na kandidáta.

Je to skutočne smiešny zákon. Poznať na ňom, že nemá za cieľ základne polepšiť pomery. Ako by chcel šaty prať, ale aby mokré neboly. Nuž pri takej pračke veď aj nedožijeme sa nikdy čistých volieb.

Čo sa z celého učíme?

Aj minulosť, aj tento nový zákon nás poučí o tom, že poctivosť volieb jedine len od nás závisí.

A keď aj starí liberáli zase len o to budú hrať, aby voľby sa dľa starej módy prevádzali: nuž my ľudáci, my kresťania povinní sme sa usilovať všemožne, aby sme len svedomite a poctive hlasovali.

Čo máme robiť?

Musíme najsamprv dobre v pamäti si držať, že voľby rozhodujú nad snemom; snem vy-

náša zákony, a tvorí vlády. Ku voľbe nie so zvadou nech stroja sa voličia, a nech nepodávajú príležitosť ničomným ľuďom ku hrišnému vábeniu a podplácaniu. Nech odopru všetky ponúkaniia k hostinám a pijanstvám.

Voličia musia privykať k tomu, aby zdarma hlasovali. Nech nepožadujú, aby ich dovážať a odvázať dali. Zámožnejší voličia nech zapriahnú, a chudobnejších nech zdarma odvezú. Ak by za furmanku dačo dostali, nech prijmu to s povďačnosťou. Kolko-krát furmaníte nadarmo, keď sú hody, jarmoky, fašiangy a iné príležitosti? Nuž prečo že by nemohli ste takto jednať pri voľbách, ktoré sú iste stokrát vážnejšie?

Nech pomyslí si každý, že mnoho drobnosti tvorí ťažké summy. Keď na pr. 1200 voličov 300 furmanov odváza po dvoch zlatkách, už toto urobí 600 zl. trovy. Na zaopatrenie treba je 1000 zl.; zástavy, odznaky a iné sožerie 400 zl. Už toto same je spolu 2000 zl. Nuž a kde je viac voličov? Nuž a keď by bolo treba aj viacrázy oldomáše dávať, a po každý raz asi 500 zl. vysotiť? A keď furmanka 3—4 zl. stojí? A keď aj korteši žiadajú odmenu za unovácie? A potom tlačivá a posli, bandéria, hudby, ľahko pochopíte, že na takýto poriadok chytro sa strovi aj 6—8 tisíc zl.

Takéto trovy chudobnejší poctivý kandidát nevydrží. A keď ich ale predsa vyprešujú, nuž potom nemôže sa v hlavnom meste zdržovať stále, lebo skrz výplaty nemôže vyžiť, pretože v hlavnom meste je všetko strašne drahé.

Isté je, že potom takýto zaplatený vyslanec nemôže mať viac neodvislosti, a nemôže zodpovedať svojim vyslaneckým povinnostiam v úplnej miere. Prinútený je mnohokrát vzdialiť sa, dlhý splácať, pričom n môže bez prestania pozorovať na beh denných otázok, a pomaly prejde mu vôľa ku práci.

Preto teda drahí spoluobčania, nehľadte ani na zákon nový, lež usilujte sa svoje právo vážne, svedomite a bezzistne použiť, lebo len takým spôsobom môžete dožiť poctivé voľby, a len takým spôsobom pomôžete si vyvolať mnoho ľudákov, ktorí potom odvalia vám mnohé ťarchy z pliec vašich.



**Sňatok arcikňažny Štefanie.** Z Viedne oznamuju, že vzdor vštkým polouradným dementom arcikňažna Štefania predsa vyda sa za grófa Eleméra Lónyayho. Najnovšie jeho veličenstvo kráľ kúpil pre arcikňažnu Štefaniu jeden kaštieľ vo Wöslau, arcikňažna si ale i to vymienila, aby aj po sobáši mohla vo Viedni ztráviť jednu časť roka. Kráľ tejto žiadosti vyhovel. Arcikňažna, jejž sobáš s grófom Lónyaym má byť na jar, tieto dni presťahovala sa i so svojou deérou arcikňažnom Alžbetou do Viedne na zimný pobyt.

**Padnul so strechy.** Hroznou smrťou sišiel so sveta jeden mladý plechársky pomocník menom Josef Sokol. Sokol totiž na streche štyrposchodného domu Nagyköröna-utca 19. opravoval telefonické dróty, jakosi sa však sošmiknul a skotúlajúc sa so strechy srútil sa dolu a hneď zomrel.

**Bieda v Nitrianskej.** V administratívnom výbore stolice nitrianskej oznámil podžupan, že v šiestich okresoch panuje núdza a bieda, preto že obrátil sa k vláde s prosbou o podporu 40.000 zl.

**Nešťastie na železnici.** V Turanoch udalo sa na stanici košicko-oderberskej železnice nešťastie. Z Vrútok jachajúci nákladný vlak srazil sa následkom zlého postavenia vechsla do nákladného vlaku, ktorý stál na stanici. Osem vežňov sa rozdrúzgalo aj lokomotiv sa z čiastky dolámalo.

**105-ročná žena zomrela** 18. decembra vo Veľ. Kikinde. Katarino Galitzerová — to jej meno — bola do posledného okamihu pri čistom povedomí a za svojho dlhého života nikdy nebola chorá. Večer ľahla si spať a rano našli ju už nebohú.

**Nešťastie v lejárni.** Z Uhorskej Ostravy telegrafujú: V lejárni, nazvanej po mene arcikňažny Zofie vo Vitkovciach minulú noc udalo sa veľiké nešťastie. Jedon robotník z vlastnej nepozornosti padnul do žeravej massy roztopeného kovu a zahynul. Po jeho tele neostalo ani len stopy.

**Nešťastie na železnici.** Pri vchode na stanicu v Moravskej Ostrave následkom hustej hmly osobný vlak vrazil do vagóna nákladného vlaku. Šesť osôb utrpelo ľahšie úrazy.

**24 hodín v sňahoch.** Osobný vlak, jachajúci do Kezdi-Vásárhefu, medzi stanicami Erestövény a Bitou nevládal preraziť cez ohromné záveje sňahu a za úplných 24 hodín stál v sňahoch, kým ho vysvobodili. Na vlaku bolo 80 cestovateľov, a šťastie, že sa nepustili pešo ďalej, ako daktorí chceli, lebo v tuhej zime a fujaku boli by istotne zahynuli.

**Vlci.** Na hradskej ceste do Veľ. Zorlenca našli pozostatky človeka, roztrhaného vlkami. Konštatovali, že je to Juraj Matofák, roľník zo Škensu. Išiel do mlyna a na ceste prepadli ho vlci.

**Bitka vo viedenskom mestskom dome.** Zastupitelia Mayreder a Goldmann povadili sa a potom sa pobili. Konečne námestnému mešťanostovi Strohbachovi podarilo sa odtrhnúť ich od seba.

**Nová kompa na Váhu.** Medzi Bešenovou a sv. Michalom ružomerský fabrikant Peter Makovický, árendátor Rothschild a drevokupec Kapp na svoje trovy postavlia kompu na Váhu, o jejž povolenie už porobené sú potrebné kroky. Nový prievoz veľkú službu preukáže aj obyvateľstvu Nemeckej Eupže.

**Jarmok v Zvolenskej Lupči.** Najbližší výkladný a dobytčí jarmok v Zvolenskej Lupči bude vo štvrtok 4. januára 1900. V budúcom novom roku 1900. v tomže

meste odbývať sa budú jarmoky v nasledovné dni: 4. januára, 22. marca, 31. mája, 19. júla a 4. októbra. Výkladný a dobytčí jarmok vydržiavať sa bude naraz v jeden deň.

**Falšované víno v kanáli.** Zo Segečína oznamujú, že tamojšiemu vinokupcovi Samuelovi Friedovi ešte pred dvoma rokmi shabala vrchnosť 420 hektolitrov vína v cene 12,000 zlatých, lebo vyskytlo sa podozrenie, že víno to je falšované. Vyšetrovanie a pravota vliekly sa až posiaľ, pretože Friedov advokát Karol Eötvös novisoval process, ale darmo, lebo výrok bol predsa odsudzujúci. Dokázalo sa totiž, že shabané víno je falošné, následkom čoho všetkých 420 litrov vyliala polícia do kanálu.

**Nebezpečná hra.** Traja nezdobní chlapi pri Veľkom Bečkereku spáchali taký útok na jeden vlak, že nech to ešte zavčasu nespozorujú, udá sa obrovské nešťastie. Keď totiž osobný vlak s celou parou jachal popri obci Ferenczhalom do Veľkého Bečkereku, traja chalani: Ján Pupantol, Juraj Kittenberger a Andrej Müller vybehli na železničný násyp a odtiahli vechsel, tak že keby bol vlak na to miesto dojachal, bol by sa doista vyšinul a s vysokého násypu srútil. Na veľiké šťastie jeden strážnik zbadal nebezpečný „žart“ chalánov a popravil vechsel, čím bolo nebezpečie odstránené. Proti nerozvažným chlapcom podali trestné oznámenie ku súdnej stolici v Pančove.

**Z veselí pohrab.** Smutný výjav odohral sa tieto dni pred matrikárom v Pančove. Do úradu matrikára dostavil sa jeden mladý párik s početnou družinou, aby uzavrel manželský sňatok. Sotva ale matrikár počal čítať zvyčajné formule sobášne, mladucha, menom Julianna Kučera zrazu chytiac sa srdca, boľastne vykrikla a bez povedomia klesla na zem. Prítomní všetko možné vykonali, aby peknú mladú devu vykiesili k životu, bola i lekárska pomoc naporúdzi, ale všetko marné: pekná, svatobným závojom ozdobená Julka neprišla viac k sebe a tam vypustila dušu v matrikárovom úrade. A hlboko dojatý matrikár miesto zelenej matriky roztvoril veľkú knihu šedej barvy, aby do čiernych rubrik označil smutnú smrť peknej Julky Kučerovej . . .

**Opravenie.** V minulom čísle omilne bolo udané, že zástavu hodvábnu v Rovném Ján Pa c í k zaopatril. Ako nám sdelujú z Rovného túto zástavu Pavel S a k o M a n d ž a kúpil chrámu.

**Bohatstvo zlata v Transvaale.** Roku 1871 dorobili v transvaalských baniach na zlato zlata za 9250 frankov, nasledujúceho roku už za 20 625 fr., a odtedy výroba zlata z roka na rok vystúpila tak, že r. 1885. dorobili zlata za 1,738,575 fr., r. 1888 za 24,185,400 fr., r. 1892 za 113,526,775 fr., r. 1895 za 214,238,875 fr., r. 1897 za 291,343,125 fr., a r. 1898 za 406,015,750 fr. Výroba zlata od r. 1871 do počiatku 1899 predstavuje summičku 1,770,401,375 fr. I z tohoto vidno, že Chamberlainov, Rhodesov et tutti quanti ostatných vydrigršov majú veru na čo zuby boľef.

**Úroda vína vo Francúzsku** bola toho roku mimoriadne bohatá; miesty bol veľký nedostatok sudov, tak že niektorí majitelia viníc museli predať hneď od lisu. Znalci sdelujú, že vo Francúzsku urodilo sa 40—44 millionov hektolitrov a v Algire blízko 5 millionov.

**Od potkana pohryzené dieťa.** V meste Ybbsitz (Dolná Austria) udal sa nasledovný úžasný prípad. Do jednej chyže bytu zámožného kováčskeho majstra Soneka, v ktorej ležalo 5-mesačné dieťa kováčovo, dostal sa v noci jeden potkan, ktorý odhryznuť dieťaťu tri prstoky. Na plač dieťaťa zobudila sa dojka a urobila krik. Potkana, ktorého len s ňou mohli odtiahnuť od pohryzeného chlapčeka zabili. Keď ubohé dieťa od krve umyli a rany obviazali, dojka od veľikého rozčulenia ranená srdcovou porážkou mŕtvá klesla na zem.

**Najtužšie zimy v posledných dvoch storočiach.** XVIII. a XIX. storočí značili desať mimoriadne tuhých zim. Sú to nasledovné v r. 1708, 1716, 1799, 1802, 1820, 1853—54 počas krimskej vojny, 1870—71 počas francúzsko-prúskej vojny a r. 1891—92.

**Anglické vojny.** Mnohí tvrdia, že panovanie kráľovnej Viktorie zabezpečilo Anglicku pokoj a dobrobyt. Ale keď prezreme nasledovný výkaz, nuž vysvitne, že Anglia odkedy panuje kráľovná Viktoria, ani sa len nevymotala z ustavičných vojen. R. 1830—1840 vojna proti Afgancom; 1841. prvá čínska vojna; 1845—1846 vojna proti Sichom; 1839, vojna proti Kafferom, druhá afgánska a druhá čínska vojna; 1848—49. druhá vojna proti Sichom; 1850. vojna v Birmanii; 1851—1852 druhá vojna proti Kafferom; 1852—1853 druhá vojna v Birmanii; 1854. krimská vojna; 1856—1858 vojna proti Číne po tretí raz; 1857. povstanie v Indii; 1860—1861 vojna proti Maorom; 1863—1866 druhé ťaženie proti Maorom; 1864. vojna proti Ašantom; 1864. vojna proti Bhutáncom; 1897—1898. vojna v Abyssinii; 1868. vojna proti Bašutom; 1868—1869 tretia vojna proti Maorim; 1871. vojna proti Luse; 1873—1874 druhá vojna proti Ašantom; roku 1877. tretia vojna proti Kafferom; 1878—1879 vojna proti Zulakafferom; roku 1878—1886 tretia afgánska vojna; 1873—1881. druhá vojna proti Bašutom; 1879—1881 vojna v Transváli; 1882. vojna v Egypte; 1884—1899 vojna v Sudáne; 1885—1892 tretia vojna proti Birmanom; 1890. vojna o ostrov Zanzibar; 1892. vojna v Čatrali; roku 1894—1896 vojna proti Matabelcom; 1895. boje na indických hraniciach; 1896. tretia vojna proti Ašantom; 1896. druhá vojna v Sudane; 1897. vojna na indickéj hranici; 1898. tretia vojna v Sudane a konečno 1899—1900 druhá vojna v Transváli. A toto menujú pokojným panovaním! A v takých vojnách vycvičenú anglickú armádu bije teraz hrstka zmuzilých Búrov. Lenže tým nejde o zemské poklady a vládu, lež o slobodu a vlasť!

Šťastlivý nový rok prajeme všetkým našim  
ct. čitateľom „Krestana“!

DOPISY.

Zo STUPAVY, dňa 10. dec.

Slavná Redakcia!

V podvečier občiansky náš kruh neobyčajne bol navštvienený. Miestny dp. farár mal držať prvú prednášku. O 6. hodine bola miestnosť kruhu a veľká dvorana hostinca „Jeleňa“ preplnená. Hneď po 6. hodine dostavil sa p. farár, zaujal sebe prichystané miesto a začal prednášku.

Za predmet vzal si slová: „Milovať budeš bližného svojho, jako seba samého.“ Lásku k bližnému stvoril Boh, keď tak majstrovský utvoril srdce ľudské, kde láska táto sídli. A keď prednášateľ otvoril všetky podivuhodné záhyby srdca ľudského, predstavil lásku k bližnému tak, ako ju P. Ježiš učil, slovom a príkladom. Poukázuc na prehnatosť modernej lásky k bližnému, ktorá i najväčších zločincov na rukách nosí, pristúpil k životu praktickému, v čom sa má naša láska k bližnému javiť. Nielen v tom, aby majúci zo zbytočného doprial nemajúcemu a aby jeden druhému len v čas súrneho potreby na pomoci bol, ale predovšetkým v tom, aby sa jedenkaždý dľa možnosti svojej o všeobecné dobré staral, lebo tým spôsobom nie jednomu dvom, lež všetkým spomôženo býva. A preto odporúča obecnstvu najmä kat. kruh, jako príležitosť vymenenia myšlienok, kde človek ktoréhokolvek stavu sa poučiť a i druhého poučovať môže; odporúča i kresť. jatku a sporiteľňu, čo prameň všeobecného dobra a podmienku pozdvihnutia.

Túto až do konca zaujímavú prednášku posluchači napnutou pozornosťou počúvali, trebárs úplných 5 štvrtí hodiny trvala; a že znela opravdu „od srdca k srdcu“, jako si na začiatku p. farár žiadal, toho dôkazom bolo to hlučné na slávu zvolanie, ktorým ho obecnstvo na konci reči poctilo.

Medzi obecnstvom mali sme česť i mnohé panie a slečné uvítať, ktorých kruh tiež zaujíma. Okrem miestnych občanov súčasťnili sa na prednáške i z okolia: z Mástku, zvlášte ale z Mariathálu.

Podobné prednášky častejšie sa budú vydržiavať. Daj nám Boh zdravia! Úd kruhu.

Z okolia VRBOVSKÉHO, 17. dec. 1899.

Dôstojný Pane!

Bár nie od tedy, od kedy ste Vy Dôstojný Pane prevziať ráčil kormidlo redigovania „Kresťana“, ale predtým viac krát som písal doňho. Ale nikdy s takou radosťou som nechytal pero do ruky, ako teraz, keď sa Vám s nasledujúcim novoročným darom pochváliť chcem.

Prebudili totižto okoliti naši duchovní pastieri, vidiac ako kinofia pažraví „vlci“ úžerou, šalbierstvom

a inimi figliami ovce jejich, spojili sa a dali vystaviť nám bezpečný ovčinec, kde nebudú mať tí „vlci“ prístupu. Nemusi čo chyľa nikto v jejich pazúroch trpeť, len kto bude sám chceť. A či našiel by sa ešte taký „baran“, ktorý by im išiel dobrovoľne do pästi? Haňba to bude a prstom budeme ukazovať na toho, či to bude Vrbovan alebo dedinčan, ktorý by s namy nedržal, a aj na ďalej by podporoval tých „vlkov“ z väčša v koži bāránkov navlečených. Však viete všetci: oni spolu držia aby nás zničili. My zas drahý Bratia spolu musíme držať, aby sme sa im obránili!

Odhodme už raz tú našu závisť, neprajnosť, nedôveru oproti svojim vlastným Bratom, lebo ináč zahynieme. Ako hovorí Dôš. Pán Ottokár Prohászka, len láska, láska obetivavá nás ochráni. Len si rozmyslime Drahí Bratia, ako to vyzeralo pred niekoľko rokami s nami, a ako teraz! A čo je toho príčinou, či nie my samy? O pár rokov zas môžeme byť tými istými, čo sme boli, ak len sami budeme chceť. Doteraz sme sa vyhovárali, že sme nemali vodcov, teraz sa už tak vyhovárať nemôžeme. My sa topíme; naši vysloboditelia nám podávajú ruku k vyslobodeniu, keď sa jej nechytíme, doista zahynieme!

Ponevác velact. Pán Red. odkazujete aby byly dopisy krátke, dokonávam môj dopis s tým priáním, aby Vám pán Boh ako novému verejnému bojovníkovi kresťanstva novým rokom novej sily a milosti udeliť ráčil, aby slová Vaše, ako hrom a blesk prenikali, ako slnko osvecovali, ako dážď ovlažovali, ako refaz spájali, ako oheň rozpaľovali obetivavú lásku v srdciach ľudu naproti jeden druhému. Ako vietor rozháňa mračná a dým, tak nech slová Vaše rozháňajú zo srdca našich všetku neprajnosť a nedôveru oproti svojim. Keď sa to stane, nie len Vám, ale aj et. čitateľom „Kresťana“ zavíta nové blaho, čo daj Bože čím skôr!

J. D. Peržida.

DOBRA-VODA, dňa 3-ho dec. 1899.

Dôstojný Pán Redaktor!

Vo štyridsiatom štvrtom čísle nášho „Kresťana“ stálo, aby sme rozširovali „Kresťana“! Preto aj ja chcem sdeliť, čo som skúsil na našich stranách, jako mnohí ešte nerozumejú týmto čisto katolíckym časopisom, a druhí jak sú im nepriatelja.

My tu žijeme medzi tými horami, že málo kto o nás vie, jedni žijú z pozemnosti, jedni čo si vo svete vyrobja, a jedni sú remeselníci, títo žijú z obchodu, a za našimi remeselníkmi chodia ľudia z druhých obcí a preto neni ani jedna nedela, aby voľakto cudzí náš chrám Boží nenavštivil. Toť voľaktorú nedelu odbavili sme sv. ruženec a poklonu najsvätejšej Svatosti oltárnej a odprosenie za všetko zneuctenie P. Ježiša Krista; nato výndem von s kostola, osloví ma jeden prespolný človek „Pochválen Pán Ježiš Kristus!“ — naveky amen! Potom ma osloví: prosím vás vraj, kdeže ste to tie pesničky kúpil, čo ste po svätom ruženc

spievali? Ja bych si tiež také kúpil. A načo sú vám? Ja som tiež modlenník. A nečítate „Kresfana“? Čítam, bola odpoveď, no teda ich tam máte, len si ich poví-fahujte. Ale neni tam nič takého, ja síce nepredplácam, ale moj otiec sú rychtárom a oni mi to od notariusa nosia. Hľa, môj človek, to neni katolícki časopis, ale to sú neznabožské noviny, a v tých ani jedno potrebné k nášmu náboženstvu nenájdete. — Ale čo vyprávate, veď majú nápis „Opravdový Kresťan“. — Však práve preto, že je to ten opratový, ktorého redaktora ani nevieme meno, či je farár alebo rabín; a vy keď chcete katolícké časopisy čítať, predplatte si „Kresfana“, „Našu Nádej“, a dal som mu s každých atresu On sľúbil, že si predplatí. V tom sa k nám blíži jeden v ovčom rúchu a vlk hltavý, chlapisko ani Goliat v tá-bore Filištínskome, pevný ani Samson, múdry ani Ša-lamún, pekný ani Absolon, bohatý vedľa jeho chvále na celom okolí, ani Rodčild sa mu nevyrovná, a v písme zbehli ani rímski filozofi, a číslá vie stavať aj po hebrejskí. Pristúpil blíž pýta sa prespolného čo chce? Ten mu odpovedal len tak nakrátko, ale dobre, potom ten múdry hovorí, máte vy od koho voľačo pýtať, ten by len „Kresfana“ rozširoval, viem, že vám ho už od-porúča, ten len s knazni drží, ale keď má pritom šta-stie, že Iudia mu veria. Ja som veru múdrejší, lenže mne nechce nikto veriť, vravím vám, „Kresfana“ ne-berte však aj ja som ho bral a veru mám aj peniaze, ale na také hlúposti nedržím. Prespolný odpovedal, že to neni pravda, že on len teraz čo videl, že sú to pekné články; ktoré sa aj mne ľúbia a preto aj naďalej budem „Kresfana“ rozširovať a podporovať. Za uverej-nenie prosím a zostávam priateľ kresťanských zásad, značím sa so všetkou úctou Ján Holleš.

Z TRENČIANSKA.

Ctení Čitatelia!

Čia je mládež, toho je aj budúcnosť. Doposiaľ sa u nás v Uhorsku spisovatelia málo starali o mládež, čo i z toho vidno, že žiadnych brošúrek nebolo, ktoré by sa mládeže boly týkali, ktoré by rovno pre mládež boly bývaly písané. V najnovšej dobe dr. Jozef Janda vydal dve utešené brošúrky: „Kresťanské devy“ a „Kresťanský mládenec.“ Prvá sošit obsahuje 16 strán (cena 3 kr.), druhá ale 32 strán (cena 5 kr.); lenže kto naraz aspoň 50 výtiskov objedná, ten ich dostane za ľavnejšiu cenu. Z brošúrky „Kresťanské devy“ sa doposiaľ minulo 3000 exemplárov; a to je aj v poriadku. Lebo keď deva ide do cudziny slúžiť, tam sa veľmi nehľadá na jej mravnosť, zbožnosť, lež len na to, aby svoju robotu spravila; pokušeniam ale premnohým je vystavená tak, že ľahko zabudne na vynaúčovanie du-chovného, napomínanie rodičov, ktoré v pamäť jej uviesť je povolaná táto už spomenutá brošúrka. Veľmi vrele prosíme ale ctené duchovenstvo, aby zo svojej farnosti nepustilo do sveta ani jedného mladíka za učňa, za tovaryša alebo za vojaka bez toho, že by mu tento sošit nebol do vrečka daný s tým dôrazným napome-

nutím, aby ho aspoň každý týždeň raz prečítal. Keby sa takto jednalo, mnohí mladíci by sa nepokazili vo svete a takí nevinní by sa navrátili domov, akí ne-vinní sa vzdialili. A či by nebolo múdrejšie aj miesto peňaznej diskrecie takéto sošity dávať, ktoré menšie sú na cenu, preto ale viac sú hodné pre dušu, nežli aj tá najväčšia diskrecia. Myslím, že tieto riadky nebudú bez výsledku uverejnené, a vy, Pán Redaktor, jestli to za dobré uznáivate, uverejnite ich aj viackrát.

Jeden duchovný.

## Pozor!!

1. Všetky dopisy, články posielajte len takto: „Kresťan“ szerkesztősége, Budapest VIII. József-körút 35.

2. Predplatky, alebo reklamácie, ďalej oznámenie premenenia bytu, dopytovanie sa na vo-laktore vystalé alebo zbytočné čísla „Kresťana“; všetko toto musíte takto doposielat: „Kresťan“ kiadóhivatala, Budapest VIII. József-körút 35.

3. Všetko iné, ako na pr. „Listy Adiny“, „Naša Nádej“, „Kresťanské devy“, „Kresťanský kalendár“ atď. nesmie sa u „Kresťana“ vyhľadávať, ani platiť, ani dopytovať sa na ne, lež v týchto záležitostiach musíte obrátiť sa na: Szent-Gellért nyomda, Budapest VIII. Práter-utca 44.

4. Ponevác dobre vieme že odberatelia mnchí len preto nezasielajú predplatky, že im je nepohodlné peniaze roštou odosielať; vyzývame preto statočných ľudí, jednotlivých rozumnejších horlivcov, aby prevzali na seba starosť posbierať predplatky, a tiež s menoslovom na vydavateľstvo „Kresťan“ odoslať. Z napred po-slaných predplatkov obdržia patriční 10%, t. j. z každého zlatého 10 kr., keď pošlú celoročný alebo polročný predplatok v riadnom čase na-pred. Známe mnoho z mladších ľudí, ktorí túto úlohu mileradi prevezmú, a v čas nedelny s prospechom odbávať môžu. O toto ich aj dôrazne prosíme, len týmto spôsobom dá sa úfať zmoc-nenie časopisu, ktorý práva ľudu hájiť, ľud o právach jeho poučovať povolaným i schop-ným je.

Dôrazne prosíme ale aj všetkých p.p. pred-platiteľov a dopisovateľov na to, čo je pod č. 1., 2., a 3., dobrý pozor dať. Vyhne sa tak mno-hým nedorozumeniam a prestať musia mnohé žaloby na zmätky v odosielaní „Kresťana“.

Ďalej upovedomujeme ct. čitateľov našich, že náš časopis s novým rokom premení doterajšiu tlačiareň, s tlačiarňou to Spolku sv. Štefana, VIII. Szt.-Király utca 28. — Celý zovňajšok „Kresťana“ preto ostane takým, ako je ľudu dobre známy, teda starým, iba že litery budú omnoho vku-snejšie, nakoľko tlačiareň táto bohato je zaopa-

trená tými najnovšími prostriedkami tlače. Sme presvedčení, že v novej tlačiarňi vychádza ma júci „Kresťan“ získa sebe priazeň veľkého obecnstva, už aj tým, že litery, riadky, rámce dokonálejšie budú v ňom vystavené ako doteraz.

Ešte volačo. Zase nám prichádzajú zprávy, že medzitka úradne začínajú habať jednotlivé čísla Kresťana. Pri preskúmaní vydavateľských kníh spozorovalo sa, že mnohým predplatiteľom riadne odosielajú sa noviny, ktoré ale patriční predseda neobdržia. Kto teda nedostáva riadne náš časopis, nechže ihneď reklamuje na pošte úrade. To je poštár povinný zdarma urobiť. P. i tom ale nechať aj hneď oznámi, adresujúce svoj oznam na: Kresťan kiadóhivatala, Budapest, József-körút 35. S našej strany ale tiež ubezpečujeme ctených predplatiteľov, že po novom roku vydavateľstvo sa znovu zariadi a zdokonáli tým cieľom, aby v odoslaní časopisu žiadne prestávky sa viac ne prihodily — pritom ale každému, kto istý čas dlhým ostal, zastavia sa noviny.

### Redakcia.

#### Nasledujúce kalendáre ako jedine katolícke vyšly z tlače:

**Sv. Štefanský Kalendár**, ročník štvrtý. Je veľmi zaujímavého obsahu s mnohými obrázkami. Kalendár tento slúži ako poučné a zábavné čítanie familií na celý rok. Bájky a rozprávky v ňom nachodiace sa, pri tomže aj zabávajú spolu aj upevňujú vieru, a v spôsobe srozumiteľnom karhajú chyby a hriechy všeobecné. Že nakoľko obľúbilo obecnstvo kalendár tento, dôkazom toho buď jeho s roka na rok vzrastajúce rozšírenie. Aby aj vydavateľstvo povdačným ukáza o sa oproti obecnstvu, dalo pre **Sv. Štefanský Kalendár** umelecky krásnu obálku vyhotoviť. Obálka táto je utešený, v dvadsiatich farbách predstavujúci sa obraz svätého Štefana, ako on vlasť svoju a korunu od pápeža obdržanú Preblahoslavenej Panne Marii akožto Ochránkyňi krajiny obetuje. Úfame, že ct. čitatelia Kresťana tento kalendár milo prijmú, a rozširovať budú. Cena jedného je: 30 kr., s poštovým doposlaním 35 kr. 10 kusov stojí 2 zl. 60 kr., 20 kusov 5 zl. 40 kusov 9 zl. 60 kr., 100 kusov 22 zl. Pri zásielke peňazí napred poštové útraty nesie tlačiareň.

**Veľký Kresťanský Kalendár** je nápis kalendára druhého. I tento vychádza ako štvrtý ročník, a ct. obecnstvu môže byť z minulých rokov dobre známy. Obidva tieto kalendáre dp. dr. Janda, bývalý redaktor Kresťana zostavil, a tiež kalendáre jeho najlepšie spisobné diela ozdobujú. Tento druhý kalendár svojou lacnotou pre chudobnejšiu triedu obecnstva sa najlepšie hodí. Cena jedného je: 25 kr. 10 kusov 2 zl. 25 kr., 20 kusov 4 zl. 20 kr., 40 kusov 8 zl. 100 kusov 18 zl. Pri

zásielke peňazí napred, poštové útraty platí si podobne tlačiareň. Jednotlivé exempláre kalendárov s náhradnou poštovou doberkou ceny poslať nemôžeme, lebo porto poštové samo 25 kr. činí. Do jedného poštového obalu vmestí sa na 20 kalendárov.

Prosíme dôstojné duchovenstvo a ct. čitateľov, kalendáre tieto rozširovať už i preto, aby sa do rúk kresťanov kadejaké židovského ducha kalendáre nedostali.

Najvýhodnejšie je kalendáre tieto s poštovou poukážkou si poručiť na adresu túto: **Szent-Gellért-könyvnyomda, Budapest, Práter-u. 44.**

Jednotlivé kalendáre sa pošlú franko len vtedy, keď sa peniazepošlú vopred.

### Rozlúčenie sa s tlačiarňou sv. Gerharda.

Ako našim ct. čitateľom už známo je, náš časopis „Kresťan“ s novým rokom prejde do tlačiarňi sv. Štefana. Milú povinnosť konáme, keď tak pánu majiteľovi tlačiarne, ako aj všetkým s nami spolupracujúcim naše najúprimnejšie vďaky vyslovujeme, za tú bedlivosť, ochotnosť a tpežlivosť, ktorú v oči Kresťana vždy prejavovali. Ct. obecnstvo ale vyzývame, aby tlačiareň túto, ktorá kresťanstvu tolké roky bezúšestne slúžila, pri svojich objednávkách na tlačivá alebo knihy s dôverou svojou vždy počulo, v tom istom povedomí, že lacno a dobre vybaví sa každá žiadosť jejich.

### ODKAZY REDAKCIE.

**Janko z Kečina.** Dobre ste urobil že ste toho pána opisal. Aj vás môžeme ubezpečiť, že to bude mať pre váš spolok prajný výsledok. Naničhodných ľudí treba na pero vziať, a figle jejich ku výstrahe druhým uverejniť. — **P. K. Kopčany.** Do tohoto čísla sme už nemohli, lebo list Váš prišiel k nám už neskoro. Ale dobre bolo také veci označiť, aspoň sa volačto môže za nos chytiť. — **Jozef Bellon v Tiflisu.** Vaše riadky sú nám vzácné. Vy iste nebudete myslieť, ako jeden z Vajnora, že vystavujeme ľud na posmech, keď nad jeho chybami a trápeniami žalostne horekujeme. Kto zná strašlivé polozenie ľudu nášho, ako vy znáte, nuž tomu nechce sa posmechy robiť. — **Neznámy zo Skalice.** Váš list odošleme na patričné miesto, ako ste žiadal. — **R. K. Varannó.** Víťame vás v našom tábore. S novým rokom pekným počtom pribulo nových predplatiteľov. Nuž ak budete spokojný s našim časopisom

ukážete ho aj ostatným pánom bratom. — Keď nás bude mnoho, to bude len pre ľud prospešné. — **Pavel Fekete.** Opište celú záležitosť vašu v jednom liste, pište ale len na jednu stranu. My to potom uverejníme, lebo chyby zastávať ani zamlčať nesmieme, nech sa to bárskeho týka. Pravda-že dopis tento musí byť hodnoverný a menom podpísaný. A vtedy bude mať iste platnosť, lebo také dopisy U. C. dovoliť nemôže, lež bude sa usilovať chybu napraviť. Ale by ste sa mal aj s voľaktorým statočným pravotárom poradiť. — **Jan Br. v Rakolubách.** Odovzdali sme vaše riadky vydavateľstvu, ktoré musí vypátrať čo je vo veci Poštárke povedzte, aby nestvárila komédie, lebo sa jej to zle vyplatí. S jednou sme práve teraz skončili úradne, a neľúbilo sa jej to. — **K. J. v Zsákófalve.** Vitajte! Aj druhí sa nachodia medzi čitateľmi, že nám nových predplatiteľov posielajú, bárs nie je ešte mnoho takých. A my hovoríme že by každý môhol okúsiť aspoň jedného nového získať. To by nebola ani taká úloha ťažká, a predsa keďby ju každý svedomite hľadel previesť, nuž výsledok toho pre záujmy ľudu bol by neoceniteľný. — **Bencič Martin Vajnory.** Že ste sa pohoršili, Vám slúži na česť a pochvalu. Vy ste síce jediný, ktorý sa pohorší na tom, že Slovákov prosíme, napomínáme, šteldíme aj štípeme len aby sa pálenky a židovských krčiem zriekli. Pravda, keďby sme mali samých takých Slovákov ako ste vy vo vašej poct. obci, nuž nikdy by sme tak neboli písali. Ale musíte vedieť, že „Krestan“ nie len pre vás je písaný, ktorí žida v obci netrpíte — a v tomto ohľade stojíte si asi samotní, lež je on aj pre tých mnohých bezcitných, duševne biedných, spálenčených, sožidovčených, ktorých treba aj s kolom dvíhať, a ešte aj tak sa ťažko hýbajú. Len to vám vravíme; ak vás dáky liberál namátožil, nuž škoda vás byť že ste mu sadli na lep. — **A. Š. Bucsek:** Vďaka za báseň; uverejníme. — **Štefan Zacsik:** Vypracujte hotový oznam a pošlite ho na: Krestan kiadóhivatala, Budapest, VIII., József-körút 35. Ale za oznam budete musieť dačo platiť. — **Op. Emil Schöber.** Vami poslaných 10 zl. sme na patričné miesto odovzdali. — **J. Opechovszky.** Kalendáre Vám pošle tlačiareň sv. Gerharda.

### Knižná polica.

**Listy Adiny** 167 strán. Cena 1 zl. Predplatitelia Našej Nádeje ho dostanú za 65 krajciarov v Tlačiarňi Sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter u. 44.). — **Svätý Anton Paduanský.** 32 strán. Cena 10 kr. Dostať v Tlačiarňi sv. Gerharda v Budapešti — **Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu.** Toto asi 23 strán obsahujúce dielko stojí broš. 10 kr. Dostať ho v Tlačiarňi sv. Gerharda. Zvlášte odporúčame toto pekné dielo na čas adventný; ono je veľmi poučné. — **Krestanské devy.** Tento výborný sošit so-

slovenčil a vydal dr. Jozef Janda v Budapešti (Maria-Teréziatér 9.). 16 strán s obrázkom. Cena 3 kr. Veľmi vrele odporúčame, Druhé vydanie. — **Moje srdco také, a tvoje je aké.** Cena 4 kr. Vydala Tlačiareň Sv. Gerharda v Budapešti. — **Tót-Magyar Beszéd- és Értelemgyakorlatok** (vezérkönyv tanítók számára). Irta Medriczky Kornél. Cena 80 kr. Dostať u pôvodcu v Lužnej (v Liptove), alebo v Tlačiarňi sv. Gerharda v Budapešti. Vrele odporúčame. — **Levná Illustrovaná knihovňa,** ročne 18 sväzkou (zl. 3.80) Potopa. Ev. Beauforth v Praze. Cena 24 kr. — **Krestanský mládevec.** 32 strán s obrazom. Vydal dr. Jozef Janda. Veľmi vrele odporúčame. Cena 5 kr. — **Marianské milostivé miesto Hora Levočská.** Podáva Ján Straka. Peniaze za túto knižočku venujú sa na stavbu nového chrámu P. Marie na Hore Levočskej. Cena tejto knižky peknými obrázkami ozdobenej je 17 kr. K dostaniu je v Košiciach u H. Nauer, Kossuth ulica 16. **Hora Levočská.** K dostaniu je u pôvodcu: Ján Straka, Kassa, Kuckorica-u. 46.

### Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (žito) banátske 07.65—08.25. Od Tisy 07.65—08.30. — Od Pešti 07.60—08.30. — Zadunajské 07.65—08.10.  
Raz 6.10—6.35.  
Jačmeň na krmenie 5.90—6.10. — Do pálenice 5.65—6.00. — Na pivo 6.40—6.60.  
Oves 5.00—5.25.  
Kukurica 5.20—5.50.

### 2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
13.20	12.60	12.—	11.30	10.90	10.50	09.80	08.60
			7½	8			
			6.60	6.20			

Otruby fajnové 4.20, grobovité 4.40.

3. **Stravy.** Veľká biela šufľa 7.00. — Malá 7.75 Hrach 11.00—00. Pšano 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. **Semä na sojbu.** Červená datelina 62—71 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 40—45 zl. — Balta-cim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladnič 11.50—.  
5. **Hyd a vajca.** Kura 70 kr. — Sliepka 90—1.30 Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 4.50—5. Kačka 1.60 zl. — Krmená kačka 2.60. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. **Telce.** Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kilogram.

Masť a slanina. Sviňská v sudoch 49.50—zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená stanina 40—41 zl.

Moje srdco také

a tvoje je jaké?

Druhé vydanie.

Cena 4 kr.

*Toto utešené dielo vydala*

*„tlačiareň sv. Gerharda“.*

Vrele ho odporúčame  
ľudu.

O Z N A M Y

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE

LEN VYDAVATEĽSTVO

„K R E Š Ť A N A“ PRIJÍMA.

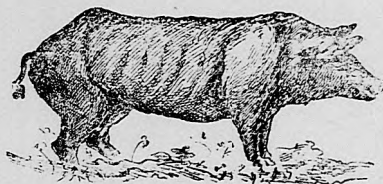


BLAŽENÝ NOVÝ ROK

praje ct. čitateľom **Krestana** a priateľom  
môjho obchodu

JOZEF SOHR, Somogy-Szill

Jediný rozposielateľ kosí sv. Antona.



Pozornosti našich  
hospodárov

čo najvrelšie odporúčame  
po celom svete rozšírený  
a za výborne účinkujúci  
uznmalý liek

proti dúlu svíň,

ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slahou nielen od rozličných chorôb zachráni ošípané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; — o čom mnoho tisíc dakujúcich listov a osvedčení svedčí. Cena spolu s návodom jedného povodného polkilového balíka je 50 kr., jednokilového väčšieho 90 kr. 19 kilove balíky franco posíela

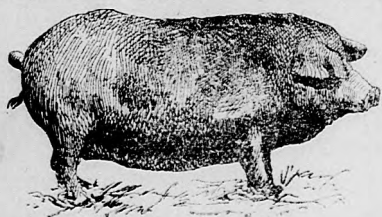
Szent-István-gyógyszertár, Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri nedukoch križov a iných kostí znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už premnohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodén dokumentá svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kostí, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že e telu mladistvú ohybkosť dodáva

Cena jednej pôvodnej  
sklenky i s návodom je 70  
kr. Jednej väčšej povodnej  
sklenky 1 zl. 20 kr.



Antona Bösze-ho

sklad na cis. a král. patentirované

päťu-chroniace podkovičky

v Szombathely-i Kőszegi-u. 35.



Ponevác moje podkovičky sú tak lacnej ceny, že pár z nich len na 7—8 kr. výnde, preto teda každému je možno o dobrete týchže sa presvedčiť.

## Mestská lekárň k „ČIERNEMU ORLOVI“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie  
sv. Juraja.

Založená 1735. Telefon 395.

Adressa telegrammu :

**Mestská lekárň, Temešvár.**

### Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným rheumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1-2 natrení. Nesčíslné vďakočinenie to dokazujú. Cena flaše 1 zl., cena flaše na prábu 50 kr.

**Vodka na prsá a na pľúca:** Výťah z kolociera: vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, dosiahol je neprekabáteným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a osilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachrípnutí atď. Vefa vďakočinení potvrduje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej flašky 1 zl. flašky na prábu 50 kr.

**Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej** lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdočnom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.



*Tieto vypróbované a za výborné uznané prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekárni, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falošných vecí.*

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 16 krajciarov na bankovanie a poštové útraty) Objednané vyše 5 zl. franc.

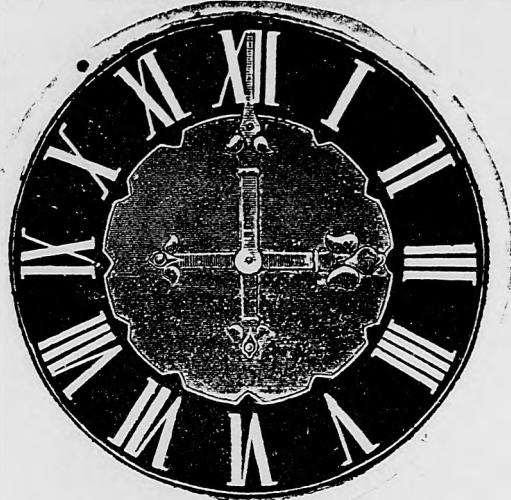
## Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

**obchod  
katolíckych kníh.**

Tento katolícky obchod zamýšľa sústredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII. Práter u. 44.).



Mám česť v „známost“ doniesť,

**že vážové hodiny vlastnoručne shotovujem.**

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stáť a ručiť môžem. Hodiny tieto vážové aj pod nafaňovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenou škrýňou chránené. Vnútrinachodi sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo váži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujímam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

**Michael Stollmann,** hodinár.

### Dvojnásobne elektromagnetický križ a či hviezda

R. B. N. 86968  
uzdravuje a roz-  
veseľuje, za čo  
dobre stojím.  
lámke, záduc u,  
bezsnivosti, huča-



srdca, boleniu hlavy, epilepsii, závratu a iným chorobám nervov. I 20-ročné choroby boli už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujem na čtené obecnosť, že môj aparát nemá sa pomyšľovať s aparátom Voltu, ktorý na základe svojej neužitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto i tá dvojnásobne magnetická hviezda a či križ nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, nazpät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

**Malý aparát stojí 2 zl.,** ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

**Veľký aparát 3 zl.** Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebiť. Len pre zastaralé choroby a influenzy. S doberkou alebo s vopredným poslaním peňazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

**ALBERT MÜLLER,**  
Budapest, V., Kálmán-utca 19 M. sz.

## Kto má posielat peniaze

do Ameriky, nech pošle ich

## Banke „Tatre“ do Turčianskeho Sv. Martina

a nech jej odpíše, komu ich má v Amerike vyplatit.

Kto z Ameriky do Uhorska, nech ich pošle bankárom

## P. V. Rovnianek a Spol.

v New-Yorku

25 Ave. A. cor. 2nd St.

v Pittsburgu

603. Grant str.

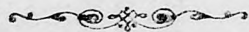
Philade'phia

140 South Str.

a v Connellsville

58 Main St.

a nech odpíše, kto to má v Europe dostať.



Tak prevedie sa to rýchle, lacno a bezpečne!

